

Εκπαιδευτικό Πρόγραμμα

«Παθητικό Κάπνισμα – Περιβάλλον»

Οδηγός Υλοποίησης
Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση

ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ

Γνωστικό αντικείμενο: Αγωγή υγείας, Φυσική αγωγή, Παθητικό κάπνισμα. Περιβάλλον και επιδράσεις.

Σύνδεση με το Πρόγραμμα Σπουδών: Οικιακή Οικονομία, Πληροφορική, Κοινωνιολογία, Φυσική Αγωγή, Μαθηματικά, Χημεία, Φυσική.

Διδακτική προσέγγιση: Ασθένειες που προκαλούνται στους παθητικούς καπνιστές και οι επιδράσεις στο περιβάλλον από τον καπνό των τσιγάρων. Βιωματική προσέγγιση. Ενημέρωση και Πρόληψη. Ανάλογα με τις ανάγκες των δραστηριοτήτων, οι μαθητές εργάζονται ατομικά ή σε ομάδες ή στην ολομέλεια. Ο εκπαιδευτικός κρίνει τις ανάγκες για το διαχωρισμό αυτό.

Τάξη: Α', Β' και Γ' Τάξεις του Γυμνασίου.

Χρονική διάρκεια: 1 διδακτική ώρα ανά ενότητα

Χώρος: Σχολική μονάδα, στη αίθουσα διδασκαλίας με διαδραστικό πίνακα ή στην αίθουσα πληροφορικής για χρήση Internet, είτε σε εξ αποστάσεως εκπαίδευση

Υλικά & μέσα: Ηλεκτρονικός υπολογιστής, βιντεοπρωτζέκτορας ή /και διαδραστικός πίνακας, διαφάνειες σε παρουσίαση, γραφική ύλη, είδη χειροτεχνίας.

Εκπαιδευτικό πρόβλημα:

- Επηρεάζει το κάπνισμα τους μη καπνιστές;
- Πόσο κινδυνεύουν οι παθητικοί καπνιστές;
- Τι είναι το παθητικό κάπνισμα;
- Τι βλάβες προκαλεί στον οργανισμό των παθητικών καπνιστών το κάπνισμα;
- Ποιες είναι οι συνέπειες στον ανθρώπινο οργανισμό;
- Πόσο επηρεάζεται το περιβάλλον από τον καπνό των τσιγάρων;
- Τι προκαλούν τα αποτίγματα στο περιβάλλον;
- Πως μπορούμε να προστατεύσουμε το περιβάλλον;

Στόχοι:

Οι μαθητές να:

- κατανοήσουν το πρόβλημα του παθητικού καπνίσματος.
- εμπεδώσουν τις συνέπειες του παθητικού καπνίσματος.
- αντιληφθούν γιατί δεν πρέπει να καπνίζουν οι ίδιοι αλλά, ούτε τα πρόσωπα του περιβάλλοντός τους μέσω του παθητικού καπνίσματος.
- ερευνήσουν και να ενημερωθούν πως το κάπνισμα βλάπτει το περιβάλλον.
- να γίνει προσπάθεια διακοπής του καπνίσματος και προστασίας των παθητικών καπνιστών μέσω της εκστρατείας ενημέρωσης.

Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα:

Οι μαθητές με το πέρας των δραστηριοτήτων, εκτός των στόχων που αναφέρονται παραπάνω, θα μπορούν να χρησιμοποιούν ικανοποιητικά εφαρμογές στον Η/Υ, θα εξασκηθούν στην ενεργή ακρόαση και συζήτηση, θα μπορούν να επιχειρηματολογήσουν, να ασχοληθούν με τη δημιουργική γραφή, χρησιμοποιώντας τη φαντασία τους θα αναδείξουν τις δεξιότητές τους. Να εξασκηθούν στο σχεδιασμό μιας καμπάνιας ενημέρωσης και ταυτόχρονα «διαμαρτυρίας» ενάντια στο κάπνισμα και στην προστασία του περιβάλλοντος. Να συντάξουν και να προωθήσουν ερωτηματολόγια και να αξιολογήσουν τις απαντήσεις, αναπτύσσοντας την κριτική τους σκέψη. Να διενεργήσουν έρευνα και στατιστικές, σχετικές με το εν λόγω θέμα, βελτιώνοντας τις μαθηματικές και λογιστικές ικανότητές τους. Να γνωρίσουν την τέχνη της δημιουργικής γραφής.

Συνοπτική περιγραφή περιεχομένου:

Το μαθησιακό αντικείμενο που αναπτύσσεται με τις παρακάτω δραστηριότητες, αφορά το παθητικό κάπνισμα και την προστασία του περιβάλλοντος. Ο εκπαιδευτικός έχει ως στόχο την ενημέρωση, την πρόληψη και τη μεταλαμπάδευση της σοβαρότητας των προβλημάτων που προκαλεί το κάπνισμα στον ανθρώπινο οργανισμό αλλά και στο περιβάλλον. Μπορεί να αποτρέψει τη χρήση ουσιών μέσω των δραστηριοτήτων, τις οποίες παροτρύνει τους μαθητές του να υλοποιήσουν.

ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ

Δραστηριότητα 1η:

Το Παθητικό Κάπνισμα. Τι ξέρω;

Οι μαθητές παρακολουθούν την **εισαγωγική παρουσίαση και το ενημερωτικό κείμενο** και συζητούν με τον εκπαιδευτικό τους πάνω σε όσα είδαν και άκουσαν. Στη συνέχεια απαντούν στο ερωτηματολόγιο για το παθητικό κάπνισμα.

- Παρουσίαση: το παθητικό κάπνισμα
- Κείμενο: τι είναι το παθητικό κάπνισμα;
- Κουίζ: τί γνωρίζω για το παθητικό κάπνισμα;

Δραστηριότητα 2η:

Παθητικό κάπνισμα και οι επιπτώσεις του...

Μέσα από τη συγκεκριμένη δραστηριότητα οι μαθητές θα μάθουν για τις συνέπειες του καπνίσματος και περισσότερο του παθητικού καπνίσματος στον οργανισμό. Παρακολουθούν αρχικά το βίντεο και τις σχετικές εικόνες. Συζητούν και αναλύουν τα δεδομένα στοιχεία του θέματος. Στη συνέχεια αναλύεται η έρευνα “Μακροχρόνια έκθεση στο παθητικό κάπνισμα. Μέθοδοι εκτίμησης και παράγοντες που την επηρεάζουν.” Ο εκπαιδευτικός ζητά από τους μαθητές του να δημιουργήσουν ένα χιουμοριστικό κόμικ με θέμα το παθητικό κάπνισμα.

Οι μαθητές χρησιμοποιούν το Internet για την εξεύρεση επιπλέον σχετικού ενημερωτικού/πληροφοριακού υλικού, αν χρειάζεται. Εργάζονται σε ομάδες των 5-7 Μαθητών. Επικοινωνούν και συνεργάζονται μεταξύ τους. Για τη δημιουργία των κόμικς μπορούν να αξιοποιήσουν την εφαρμογή Inkscape ή/και Scratch.

Παρουσιάζουν τις εργασίες τους και τις αναρτούν στη σχετική εργασία.

- Βίντεο: τι κάνει το τσιγάρο στους πνεύμονες!
- Εικόνες: παθητικό κάπνισμα και επιπτώσεις
- Έρευνα: Μακροχρόνια έκθεση στο παθητικό κάπνισμα. Μέθοδοι εκτίμησης και παράγοντες που την επηρεάζουν
- Εργασία: φτιάχνω το κόμικ μου

Δραστηριότητα 3η:

Οι βλαβερές συνέπειες του παθητικού καπνίσματος στον άνθρωπο

Η δραστηριότητα αυτή προσεγγίζεται μέσα από τη Δημιουργική Γραφή (Creative Writing). Στόχος της συγκεκριμένης δραστηριότητας είναι οι μαθητές να αντιληφθούν τις βλάβες που προκαλούνται στον οργανισμό τους και παράλληλα τον κίνδυνο που διατρέχουν οι παθητικοί καπνιστές. Ταυτόχρονα να αναπτύξουν επικοινωνιακή ικανότητα και γλωσσική καλλιέργεια. Να μάθουν να παραθέτουν τις απόψεις τους και τις προτάσεις τους με αυτοπεποίθηση, αυθορμητισμό και φαντασία, χρησιμοποιώντας με άνεση τις λέξεις κλειδιά. Να αναπτύξουν την κριτική και δημιουργική σκέψη. Να βελτιώσουν τις δεξιότητες τους στις καλλιτεχνικές δημιουργίες.

Ο εκπαιδευτικός εξηγεί στους μαθητές του τι είναι η **Δημιουργική Γραφή** στο σχολείο:

«Είναι ένα πολυεργαλείο για την παραγωγή συνεχούς γραπτού λόγου, καλλιτεχνικής δημιουργίας, επινόησης, αυθορμητισμού και φαντασίας. Η καλλιτεχνική δημιουργία αποτελεί μια παιδαγωγική προσέγγιση στα

προγράμματα αγωγής υγείας. Η δημιουργική γραφή δεν αναπαριστά απλώς την πραγματικότητα, την επαναδημιουργεί, και στηρίζεται στη βαθιά ανθρώπινη ανάγκη για καλλιτεχνική αναπαράσταση των σκέψεων μας και των εμπειριών μας. Δεν είναι απλά ένα μάθημα, είναι τέχνη και καλλιτεχνική δημιουργία».

«Οι Μαθητές μέσω της Δημιουργικής Γραφής, αποκτούν γνώσεις συγγραφικής επινοητικότητας. Χρησιμοποιώντας τη Δημιουργική Γραφή, αναπτύσσουν με βιωματικό τρόπο, δεξιότητες έκφρασης συναισθημάτων και περιγραφής προσώπων, τόπων και αντικειμένων. Παράλληλα αφηγούνται ιστορίες με εντυπωσιακό τρόπο.»

Κατ' αρχάς οι μαθητές επεξεργάζονται την **εικόνα με το φάντασμα** και τους τρόπους δημιουργίας του.

Δευτερευόντως τις **λέξεις και τις φράσεις κλειδιά**.

Οι μαθητές μπορούν να δημιουργήσουν ο καθένας το δικό του "Φαντασματάκι", το οποίο και παρουσιάζουν στην τάξη. Αναρτούν τις εργασίες τους στη σχετική εργασία.

***Λέξεις και τις Φράσεις κλειδιά:** Κάπνισμα, Εξαρτησιογόνες Ουσίες, Υγεία, Παθητικό Κάπνισμα, Ευεξία, Εθισμός, Ταχυπαλμίες, Πνευμονία, Άσθμα, Καρκίνος, Καπνιστές, Περιβάλλον και Αποτοσίγαρα, Καρδιά, Καρκίνος στη Στοματική Κοιλότητα.

- ο **Παρουσίαση: οι βλαβερές συνέπειες του παθητικού καπνίσματος**
- ο **Εργασία: δημιουργική γραφή... τώρα η σειρά μου!**
- ο **Υποστήριξη: οδηγίες και εργαλεία για την δημιουργία της εικόνας δημιουργικής γραφής**

Δραστηριότητα 4η:

Οι κίνδυνοι του δευτερογενούς - παθητικού καπνίσματος

Ο εκπαιδευτικός κάνει μια μικρή ανακεφαλαίωση για τις βλαβερές συνέπειες του παθητικού καπνίσματος μέσα από την προβολή του βίντεο. Στη συνέχεια οι μαθητές εργάζονται κατά ομάδες των 3-5 ατόμων και δημιουργούν κρυπτόλεξα, σταυρόλεξα ή ερωτηματολόγια με συγκεκριμένες λέξεις τις οποίες έχει επιλέξει ο ίδιος.

*Λέξεις Κλειδιά: Παθητικό κάπνισμα, Δευτερογενές παθητικό κάπνισμα, Τριτογενές παθητικό κάπνισμα, Άσθμα, Συριγμός, Στεφανιαία νόσος, Καρκίνος, Καπνιστές.

Δείτε για ιδέες ή χρησιμοποιήστε αν σας εξυπηρετεί το ήδη στημένο κρυπτόλεξο, σταυρόλεξο, ερωτηματολόγιο.

Οι μαθητές μπορούν να δημιουργήσουν τα δικά τους Κρυπτόλεξα ή Σταυρόλεξα, χρησιμοποιώντας εργαλεία όπως το πρόγραμμα Microsoft office Word, το πρόγραμμα Microsoft office excel, εφαρμογές διαδικτυακές όπως Crossword labs, EasyCross, Decalion, Crossword Forge, CrosswordCreator, Baptist, H5p και άλλες.

- ο **Βίντεο: οι κίνδυνοι του δευτερογενούς παθητικού καπνίσματος**
- ο **Κρυπτόλεξο: παθητικό κάπνισμα**
- ο **Σταυρόλεξο: παθητικό κάπνισμα**
- ο **Εργασία: φτιάξε μόνος σου (Κρυπτόλεξο-Κουίζ-Σταυρόλεξο)**
- ο **Υποστήριξη: βίντεο-πως δημιουργώ σταυρόλεξο με excel**
- ο **Υποστήριξη: οδηγίες - πως δημιουργώ σταυρόλεξο με excel**
- ο **Υποστήριξη: οδηγίες - πως δημιουργώ σταυρόλεξο με word**

Δραστηριότητα 5η:

Πόσο επηρεάζεται το περιβάλλον από το κάπνισμα;

Μέσα από τη δραστηριότητα αυτή οι μαθητές θα αντιληφθούν το πόσο επηρεάζεται το περιβάλλον από τον καπνό των τσιγάρων, τι προκαλούν τα αποτοσίγαρα σ' αυτό και πως μπορούμε να το προστατεύσουμε.

Πρόσφατες έρευνες καταδεικνύουν ότι τα αποτοσίγαρα (γόπες) αποτελούν την πλειοψηφία των σκουπιδιών του πλανήτη. Ο εκπαιδευτικός μαζί με τους μαθητές συζητούν και αναλύουν τα δεδομένα στοιχεία της έρευνας "Τι προκαλούν τα αποτοσίγαρα στο Περιβάλλον"

Ο εκπαιδευτικός παρακινεί τους μαθητές να ερευνήσουν για τις συνέπειες του καπνίσματος στο περιβάλλον, αξιοποιώντας το Internet ή άλλες πηγές για το σχετικό υλικό.

Με την ολοκλήρωση της έρευνας για την εύρεση υλικού, οι μαθητές εργάζονται ατομικά για τη δημιουργία αφίσας με μηνύματα για να προβάλουν τη μόλυνση του περιβάλλοντος από τα αποτσίγαρα και την ανάδειξη του προβλήματος με βάση το γεγονός ότι: «Περισσότερα από δύο εκατομμύρια αποτσίγαρα συγκεντρώθηκαν σε ένα μόνο χρόνο, σε όλο τον κόσμο»

Προτείνεται η αφίσα να προσεγγιστεί ζωγραφικά και θα μπορούσαν οι μαθητές να εμπνευστούν από τις εικόνες 1, 2, & 3.

- ο **Έρευνα: τι προκαλούν τα αποτσίγαρα στο περιβάλλον**
- ο **Εργασία: το κάπνισμα επηρεάζει το περιβάλλον**
- ο **Υποστήριξη: εργαλείο δημιουργίας αφίσας**

5

ΕΠΕΚΤΑΣΗ

Οι αφίσες θα μπορούσαν να συγκεντρωθούν και να δημιουργηθεί ένα e-book με μηνύματα για το θέμα, το οποίο να αναρτηθεί στην πλατφόρμα του προγράμματος και στην ιστοσελίδα του σχολείου. Για την δημιουργία του e-book θα μπορούσατε να χρησιμοποιήσετε το Microsoft Word (οδηγός χρήσης), το slideshare, το visme, το canva, το crello, το flippingbook, το flipsnack κ.α. Ο εκπαιδευτικός μπορεί να ανεβάσει το έργο στο ιστολόγιο της πλατφόρμας.

Επιπλέον οι αφίσες θα μπορούσαν να κολλήθουν σε δημόσιους χώρους για ενημέρωση του ευρύ κοινού. Να οργανώσουν μια ημέρα ενημέρωσης του κοινού που να διανεμούν τα ενημερωτικά φυλλάδια/αφίσες.

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

Ας δούμε τι μάθαμε

Οι μαθητές μπορούν να απαντήσουν την έρευνα και το κουίζ του παθητικού καπνίσματος.

Κουίζ: τί είναι τελικά το παθητικό κάπνισμα;